

PREVENCIÓ DE LES PICADES DE MEDUSES I ELS SEUS EFECTES

COM EVITAR LES PICADES DE MEDUSES?

- Cal mantenir-se fora de l'aigua quan hi ha meduses. També convé evitar la zona de sorra on trenquen les onades, ja que és on habitualment s'acumulen les restes de meduses.
- Tota mena de barrera que eviti el contacte de la pell amb la medusa és una bona forma de protecció, per exemple: ús de cremes solars, banyadors que cobreixen el màxim de superfície corporal o roba lleugera com ara les samarretes.
- Moltes de les meduses que arriben a la sorra de la platja estan mortes, però fins i tot així, són perilloses. Els tentacles conserven bona part del seu poder urticant durant hores. No s'han de tocar mai!
- Si us esteu banyant i veieu meduses, cal nedar pausadament i sortir de l'aigua. El fet de nedar enèrgicament fa que un mateix apropi més les meduses i els llargs tentacles poden arribar a tocar-nos i picar-nos. Una medusa no ens atacarà mai.

COM TRACTAR LES PICADES DE MEDUSES?

- Sortiu de l'aigua.
- No us rasqueu, ni fregueu amb res la zona afectada, ni amb tovalloles, ni amb sorra...
- No utilitzeu mai aigua dolça ni amoníac.
- Si a la pell queden restes de tentacles visibles, retireu-los amb molta cura amb pinces o guants.
- Renteu la ferida amb aigua salada. Mai heu de fer servir aigua dolça, ja que el canvi osmòtic activa els cnidocists que puguin quedar i n'augmenta la quantitat de verí injectat.
- Poseu-hi una bossa amb gel damunt la zona afectada durant uns 15 minuts. Mai s'ha de posar el gel directament sobre la pell. Si la coïssor no s'atura, podeu repetir l'aplicació de la bossa amb gel durant 15 minuts més.
- Per tal d'evitar la infecció de la ferida, s'aconsella l'aplicació sobre la pell d'un antisèptic (alcohol iodat) 3 ó 4 vegades al dia durant 48 a 72 hores. Fer això fins que cicatritzi la ferida.

QUINES PERSONES ESTAN EN SITUACIÓ DE RISC?

- Les persones amb antecedents de problemes al·lèrgics, cardiovasculars o asmàtics han de tenir especial cura i evitar el contacte amb les meduses.
- Quant més gran sigui la superfície corporal que rep l'impacte (en relació al volum del cos), major seran els efectes tòxics. Per tant, els nens tenen un risc major.

- Cal tenir present que les persones que han estat picades una vegada, queden sensibilitzades. Així, una segona picada pot produir una reacció més virulenta i continuada.

Enllaços d'interès:

Departament de Salut

<http://www.gencat.cat/salut/depsalut/html/ca/dir2020/index.html>

RECOMANACIONS DAVANT L'ARRIBADA D'EIXAMS DE MEDUSES A LES PLATGES

RECOMANACIONS GENERALS

Enfront d'una situació de grans concentracions o acumulacions de meduses a la zona de bany, s'aconsella que, com a primera mesura, l'Ajuntament o entitat municipal implicada informi als banyistes de la seva presència per tal que es retirin de l'aigua. Aquesta és sens dubte la mesura més eficaç i convenient per evitar riscos de picades als usuaris de les platges. Per informar, s'utilitzarà la bandera que determini el servei de salvament i socorrisme de la platja o bé d'altres sistemes dels què disposi l'Ajuntament.

No és adequat ni eficaç posar xarxes fixes tancant la zona de bany. L'eficiència de les xarxes és molt baixa i tenen un impacte negatiu en el medi marí litoral ja que d'altres organismes hi poden quedar atrapats. A més les meduses, poden fragmentar-se en xocar amb les xarxes, incrementant-se el seu potencial urticant.

Quan les meduses es trobin acumulades a pocs metres de la sorra s'aconsella retirar-les de l'aigua i netejar la sorra al més aviat possible.

Les directrius més importants de cara a la recollida de les meduses són les següents:

RECOLLIDA A L'AIGUA

Per a la recollida de meduses a l'aigua, tant des d'una embarcació com des de l'aigua, els criteris que s'han de tenir en compte són:

- S'han de recollir el més senceres possibles. Es recomana l'ús de salabres
- S'ha d'evitar el contacte amb elles i utilitzar la protecció adequada. S'aconsella treballar amb vestits d'aigua (ben protegits per evitar les picades de les meduses) i guants gruixuts.
- La forma de recollir-les ha d'evitar que es fragmentin ja que els tentacles lliures a l'aigua conserven el seu poder urticant exactament igual que la medusa sencera, i a més no es poden detectar a l'aigua.

- La forma de recollir-les no ha d'afectar negativament a altres organismes de l'aigua.
- En cas d'arribada massiva de meduses, es notificarà a l'ACA, la qual valorarà la possibilitat d'intervenció amb els seus propis mitjans. Telefoneu al Centre de Comunicacions de la Unitat d'Aigües Marines als telèfons +34 935678601 i +34 935678602, operatius tots els dies de la setmana, de 7h a 18h, fins a l'11 de setembre inclòs.

RECOLLIDA A LA SORRA

- És important recollir els exemplars morts de meduses que arriben a la sorra i s'acumulen a primera línia de mar. Aquestes meduses continuen conservant en els tentacles cèl·lules urticants actives i per tant poden provocar picades als banyistes.
- La recollida a la sorra ha de ser manual i es poden utilitzar salabres o bé altres estris que es considerin adequats per tal de recollir-les el més senceres possible.
- S'ha d'actuar amb les mateixes precaucions de manipulació que en la recollida a l'aigua i evitar el contacte.
- Un cop retirades les meduses, és recomanable garbellar la sorra per tal de triturar i desactivar les cèl·lules urticants dels fragments de tentacles de meduses que hagin pogut quedar. L'efecte abrasiu dels grans de sorra provocarà que es disparin les cèl·lules urticants eliminant el verí i disminuint el risc de picades.
- Per garbellar la sorra es poden utilitzar els tractors de neteja habituals i també rasclats o altres estris que es considerin adequats per remoure la sorra.

TRACTAMENT I DIPÒSIT DE LES MEDUSES RECOLLIDES

- Dipositar tots els exemplars en recipients estancs (bosses de plàstic resistents, contenidors, bidons...).
- No s'han d'enterrar les meduses a la sorra de la platja ni dipositar-les a les papereres o als contenidors d'escombriaires ubicats a les platges.
- Transportar les meduses fins a uns contenidors prèviament establerts i iniciar un tractament de desactivació amb aigua dolça durant 48 hores per aconseguir fer desaparir les cèl·lules urticants, alliberar el verí i a més, diluir-lo.
- Un cop fet el tractament, l'aigua utilitzada pot anar directament a mar o bé al sistema de clavegueram. Deixar assecar les meduses al sol durant unes 48 hores en un recipient obert
- Les restes de meduses assecades poden tractar-se com un residu orgànic i per tant, el seu destí final ha de ser el que s'utilitza habitualment.